

**Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет соціології та соціальної політики**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)
«КЛІНІЧНА СОЦІАЛЬНА РОБОТА»**

Галузь знань
23«Соціальна робота»
Спеціальність
231«Соціальна робота»
ОП Соціальна педагогіка
Освітній рівень
перший (магістр)
ОП «Соціальна робота»

Назва кафедри та викладач / викладачі	Кафедра соціальної освіти та соціальної роботи Викладач: Івженко Інна Борисівна Інформація про викладача на сайті факультету: https://fssp.udu.edu.ua/kafedry/kafedra-sotsialnoi-osvity-ta-sotsialnoi-roboty E-mail: i.b.ivzhenko@npu.edu.ua		
I. Основна мета/цілі навчання	Метою даної дисципліни є сприяти ознайомленню майбутніх фахівців соціальної роботи з особливостями клінічної соціальної роботи		
II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	Навчальна дисципліна вибіркова Цикл вибіркової частини Шифр у навчальному плані: ВВ 2.03		
III. Обсяг навчальної дисципліни		Денна форма	Заочна форма
	Кількість кредитів	6	6
	Загальна кількість годин	180	180
	Лекційні заняття	12	10
	Семінарські заняття	16	14

Практичні заняття		
Самостійна робота	152	156

**IV. Короткий
зміст навчальної
дисципліни**

Лекційні заняття (12/10)

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Теоретичний аспект адаптації особистості (2/2)

Тема 2. Дезаптація особистості: причини, умови, наслідки (2/0)

Змістовний модуль 2.

Тема 3. Психосоціальні характеристики норми та психосоматичні розлади в період новонародженості та раннього дитинства(2/0)

Змістовний модуль 3.

Тема 4. Кризи розвитку і становлення особистості (2/2)

Змістовний модуль 4.

Тема 5. Правові аспекти соціальної роботи у сфері психічного здоров'я (2/2)

Змістовний модуль 5.

Тема 6. Характеристика закладів для осіб, які страждають на психічні розлади (1/2)

Змістовний модуль 6.

Тема 7. Феномен професійного вигорання: визначення, причини, наслідки (1/2)

Семінарські заняття (16/14)

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Теоретичний аспект адаптації особистості (2/2)

Тема 2. Дезаптація особистості: причини, умови, наслідки (2/2)

Змістовний модуль 2.

Тема 3. Психосоціальні характеристики норми та психосоматичні розлади в період новонародженості та раннього дитинства(2/0)

Змістовний модуль 3.

Тема 4. Кризи розвитку і становлення особистості (2/2)

Тема 5. Феномен посттравматичного стресового розладу (2/0)

Змістовний модуль 4.

Тема 6. Правові аспекти соціальної роботи у сфері психічного здоров'я (2/2)

Змістовний модуль 5.

Тема 7. Характеристика закладів для осіб, які страждають на психічні розлади (0/2)

Тема 8. Зарубіжний досвід роботи закладів для осіб, які страждають на психічні розлади (2/0)

Змістовний модуль 6.

Тема 9. Феномен професійного вигорання: визначення, причини, наслідки (2/2)

Тема 10. Методи профілактики виникнення професійних ризиків та деформацій у професійній діяльності фахівців соціальної роботи (2/0)

Самостійна робота здобувача вищої освіти (152/156)

СР: опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до лекційних та семінарських занять, написання реферативних робіт

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Теоретичний аспект адаптації особистості (6/6)

Тема 2. Дезаптація особистості: причини, умови, наслідки (6/6)

Тема 3. Стратегії соціальної адаптації (8/8)

Змістовний модуль 2.

Тема 4. Психосоціальні характеристики норми та психосоматичні розлади в період новонародженості та раннього дитинства (6/6)

Тема 5. Психосоціальні характеристики норми та психосоматичні розлади у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку (8/8)

Тема 6. Психосоціальні характеристики норми та психосоматичні розлади у підлітків (8/8)

Тема 7. Психосоціальні характеристики норми та психосоматичні розлади осіб літнього віку (8/8)

Змістовний модуль 3.

Тема 8. Кризи розвитку і становлення особистості (6/6)

Тема 9. Сімейні кризи (8/8)

Тема 10. Криза гендерної ідентичності (8/8)

Тема 11. Особливості соціально-психологічної підтримки осіб при втраті (8/8)

Тема 12. Феномен посттравматичного стресового розладу (6/6)

Тема 13. Криза людей літнього віку (8/0)

Тема 14. Проблема суїцида та суїцидальної поведінки (8/8)

Змістовний модуль 4.

Тема 15. Правові аспекти соціальної роботи в сфері психічного здоров'я (6/6)

Тема 16. Види психіатричної допомоги, підстави та порядок її надання (6/6)

Тема 17. Організаційний аспект соціальної роботи з особами, які страждають на психічні розлади (6/6)

Тема 18. Етичні засади фахівця соціальної роботи з особами, які страждають психічними розладами та членами їх сімей (8/8)

Змістовний модуль 5.

Тема 20. Характеристика закладів для осіб, які страждають на психічні розлади (6/6)

Тема 21. Загальний досвід роботи закладів для осіб, які страждають на психічні розлади (6/6)

Змістовний модуль 6.

Тема 22. Феномен професійного вигорання: визначення, причини, наслідки (6/6)

Тема 23. Методи профілактики виникнення професійних ризиків та деформацій у професійній діяльності фахівців соціальної роботи (6/6)

V. Результати навчання

ПРН.1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог

ПРН. 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи

VI. Порядок та критерії оцінювання

Форми і методи поточного контролю
Форма підсумкового контролю – Залік
Поточний контроль

	Сем.	Сем.	Сем.	Сем.	Сем.	Сем.	Сем.	Сем.	Сем.	Сем.	МК	СР	Всього
Д.ф.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	30	100
З.ф.	5	5		5		5	5		5		25	45	100

Позначення: Д.ф. – денна форма; З.ф. -заочна форма; Сем- семінарські заняття; Пр. – практичні заняття; МК – модульний контроль.

Поточний контроль	Присутність на лекційних заняттях, опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи (презентації, командні проекти, написання, есе), модульні контрольні роботи
Підсумковий контроль	Залік

Важливі зауваги щодо оцінювання!

Навчальна дисципліна завершується заліком. Максимальна кількість балів за залік –100 балів.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей:

- повнота розкриття питання; • логіка викладення, культура мовлення; • впевненість та аргументованість; • використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); • аналітичні міркування, вміння робити порівняння, аналіз, висновки.

Під час виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання; • цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати обґрунтовані висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів та програм.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Відповідь здобувачів містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірне розуміння змісту основних теоретичних положень; вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.

	Високий рівень (80 – 89 балів). Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - недостатньо детально розкритий предмет запитання, а основні поняття носять тезисний характер; відповідь на ситуаційне завдання є недостатньо аргументованою; Достатній рівень (70 – 79 балів). Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив незначні помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: відтворює основні поняття поверхово, не виокремлює взаємозв'язки; окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання. Задовільний рівень (65 – 69 балів). Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: зміст відповіді свідчить про прогалини у знаннях з відповідного питання або ж про невірне розуміння окремих аспектів поставленого питання; відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу. Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу. Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.
VII. Політика курсу	Ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри.. Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски здобувач може в години консультацій; доскласти/перескласти завдання може протягом семестру; за доскладання й перескладання робіт
VIII. Основні інформаційні ресурси	Основні інформаційні джерела 1. Власенко І. А. Переживання втрати: специфіка, конфлікт, трансценденція, подолання / І. А. Власенко, Н. Д. Вінник. // Теорія і практика сучасної психології. – 2019. – С. С.33–37. 2. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей: Методичний посібник / Кнут Андерсен, Еліне Греллан Рьокхольт, Маріанне Рісе / Центр психологічної підтримки людей, які втратили близьких Університетська клініка округ Акерсгус. – К.: ГО Інститут психології здоров'я, 2020. – 223с. 3. Жінки та чоловіки в Україні: статистичний збірник. – К., 2015. 4. Здоров'єзбережувальна діяльність фахівця соціальної сфери/за. Ред. В.М. Пічі, Л.Є. Клос. Львів, Вид-во «Новий Світ -2000», 2021. – 346 с.

-
5. Зозуляк-Случик Р. В. Основи соціалізації особистості: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Р. В. Зозуляк-Случик. Івано-Франківськ : НАІР, 2015. 218 с.
 6. Іванова В.В. Психологія дитяча: навчально-методичний посібник для самостійної роботи. Мукачево: МДУ, 2019. 104 с.
 7. Кікінежді О.М. Становлення Я-концепції жінки/чоловіка в юнацькому віці. Humanitarium. ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Переяслав-Хмельницький ; Ніжин : Лисенко М. М., 2019. Том. 42, Вип. 1 : Психологія. С. 77-90.
 8. Колобич О. П. Загальна психологія: навчально-методичний посібник. Львів : Растр-7, 2019. 172 с.
 9. Костик Л.Б. Вікова психологія (курс лекцій для студентів зі спеціальності «Дошкільна освіта») : навч. посібник. Чернівці, 2018. 116 с.
 10. Козачук О. А. Психосоціальний розвиток особистості юнацького віку з гомосексуальною орієнтацією. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія.- К., 2015. 20 с.
 11. Клос, Л.Є. (2015). Технології збереження здоров'я у соціальній сфері: навч.посібник. Львів : Вид-во Львів. політехніки.
 12. Клос Л. (2017). Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників до здоров'єзберезувальної діяльності в університетах США: теорія і практика: монографія (за наук. ред. д-ра пед. наук, проф. Лактіонової Г.М.). Львів: Видавництво Львівської політехніки.
 13. Клос Л.Є., Климус Т.М. Соціологія здоров'я і соціологія медицини // Спеціальні та галузеві соціології: навчальний посібник. / За заг. ред. В.М. Пічі. – Львів: «Новий Світ-2000», 2019. – С. 192-252.
 14. Клос, Л. Є., Климанська Л. Д. Здоров'я і здоровий спосіб життя: полідисциплінарний вимір: колективна монографія / Л. Д. Климанська, Т. М. Климус, М. Я. Козак, О. Є. Макух, С. Г. Ставкова, Т. Г. Тюріна, Н. А. Уманець, М. В. Школяр. – Львів: Новий Світ – 2000, 2020. – 174 с.
 15. Кризова психологія: навчальний посібник / За заг. ред. проф. О. В. Тімченка. Харків: НУЦЗУ, 2019. – 401с.
 16. Соціологія здоров'я: Методичні вказівки до вивчення курсу «Соціологія здоров'я» для студентів базового напрямку «Соціологія» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / Укл.: Л.Є. Клос. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2014. – 24 с.
 17. Психосоціальна підтримка дітей і молоді у складних життєвих обставинах у системі професійної підготовки соціальних працівників “університет – громада”. Досвід Національного університету “Львівська політехніка” / за заг. ред. Н.М. Гайдук, Л.Є. Клос. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2016. – 28 с.
-

-
18. Klos L., Klymanska L., Hayduk*** N., Herasym H. On the social work input in mental health care in Ukraine // Mental Health: Global Challenges. – 2018. – С. 32–37.
 19. Nina Hayduk, Liliia Klos, Larysa Klymanska and Sofiya Stavkova (2020). The Organizing of Community Health Clinic of Lviv Polytechnic. Journal of Organisational Studies and Innovation, 7 (1), 1-16.
<http://www.mbacademy.org.uk/index.php/josi-issues>
-

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри соціальної освіти та соціальної роботи протокол №8 від 29 січня 2025 року

